Naziv istraživanja: STUDENI 2013.

Provoditelj: OŠ "Ljudevit Gaj"

Godina provedbe: 2013

Kratki sadržaj:
Istraživanje provedeno među:
Učenicima
Financijski podržano od:
Ciljevi istraživanja:
Cilj ovog istraživanja bio je ispitati mišljenja i stavove učenika 7. razreda prema sredstvima ovisnosti; dostupnosti na lokalnom području, učestalosti konzumacije obzirom na socioekonomski status obitelji i obrazovnu razinu roditelja, noćne izlaske, probleme u svezi sa školom, roditeljima, društvom, samim sobom, konzumaciju alkohola i duhana članova obitelji kao i osobnu, povjerenje i oslonjenost u odraslu populaciju u rješavanju problema, mišljenje učenika o razlozima konzumacije sredstava ovisnosti, osobna procjena ličnosti, pretpostavke reakcije roditelja na eventualnu pojavu osobne konzumacije
Metode istraživanja:
anonimni anketni upitnik
Uzorak:
Učenici VII. razreda (12 dječaka i 12 djevojčica 96% piopulacije)
Rezultati istraživanja:

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati mišljenja i stavove učenika 7. razreda prema sredstvima ovisnosti. Dobiveni rezultati ukazuju da su u prevenciji kod određenog dijela učenika i roditelja prisutne predrasude osobito u području:
obrazovne razine roditelja,
riziku na konzumaciju obzirom na ekonomski status obitelji,
riziku na konzumaciju obzirom na potpunu ili nepotpunu obitelj,
zabludu o povećanoj razini odgovornosti obzirom na kronološku dob djeteta te
eksperimentiranje s cigaretama i alkoholom.

Bez obzira na obrazovnu razinu roditelji mogu biti uspješni u prevenciji ukoliko prakticiraju efikasne odgojne stilove. Iako u odgoju prevladava „topli i strogi“ odgojni stil ipak gotovo polovina roditelja djevojčica prakticira i „popustljive“, nedjelotvorne stilove. Autoritativni odgojni stil u kojem roditelji postavljaju jasna pravila ponašanja djeteta, ali uz objašnjenja; gdje postoji kontrola u kojoj se poštuje osobnost djeteta odgaja neovisnu, samopouzdanu djecu , s boljim akademskim uspjehom koja imaju zdrav socijalni razvoj i otporna su na rizike koji proizlaze iz druženja s vršnjacima dok popustljivi roditelji koji odobravaju sve djetetove postupke odgajaju nezrelu djecu koja se slabije snalaze u susretu s autoritetima.

Dobro je imati na umu da je danas droga relativno jeftina jer je onečišćena , a time i dostupnija svoj djeci bez obzira na ekonomski status obitelji. Suprotno mišljenje može stvoriti osjećaj lažne sigurnosti od rizika neželjenog konzumiranja. Dužnost je roditelja voditi brigu o kvaliteti slobodnog vremena djece.

95.čl. Obiteljskog zakona zabranjuje noćne izlaske djece mlađe od 16 godina, a to je vrijeme od 23-05 sati.

Osobni problemi djece u adolescentskoj dobi su česti i višestruki, a mogu biti uzrokom posezanju za sredstvima ovisnosti kao psihološkom potporom. O njima treba svakodnevno razgovarati jer nisu očiti na prvi pogled, a u svezi su sa :

A) roditeljima: djevojčice i dječaci navode „pomanjkanje razgovora“ 25% i te „pomanjkanje razumijevanja za mene“ 1/3 dječaka.

B) školom: kod oba spola visoko su izraženi problemi vezani za školski uspjeh, strah od ispitivanja te preopterećenost školom, a kod dječaka i „odnos s učenicima“ 33%. Smislenim planiranjem dnevnih i tjednih aktivnosti učenika,

racionalnom organizacijom učenja, te održavanjem radne discipline ovi bi se problemi svakako ublažili.
C) društvom: uz različito stajalište u svezi s ponašanjem“ (33%) i djevojčice i dječake tišti „osjećaj manje vrijednosti“ , „osjećaj nesigurnosti u društvu „ te „osamljenost“ (17%).
D) problemi sa samim sobom brojni su i naglašeni kod oba spola: „nezadovoljstvo fizičkim izgledom“ (33%) prije tipično najveći problem kod djevojčica, sada je u jednakoj mjeri prisutan i kod dječaka kao i „osobna neuspješnost“ 33%.

Začuđuje podatak da i djevojčica i dječaka ne bi u rješavanju problema zatražili pomoć ili savjet od roditelja. 50% bi je zatražilo od prijatelja, ali zanemarivo ili nitko od drugih odraslih osoba iz svoga okruženja što šalje poruku o nepovjerljivosti adolescenata prema autoritetu odraslih osoba.

Iako ne puše, više od polovine djevojčica i 2/3 dječaka i živi u obiteljima pušača što čini povećani rizik da i sami počnu pušiti. Zadnjih godina značajno veći broj učenika nego li ranije već je eksperimentirao sa uživanjem alkohola: „nekoliko puta“ 1/3% djevojčica i 83% dječaka; gotovo ih polovina dolazi iz obitelji gdje se „ponekad“ (u 42% slučajeva) prekomjerno konzumira alkohol.

Stoga vrijedi poruka psihologinja M.Rijavec i D.Miljković : „Roditelji! Vaše će dijete rijetko poslušati vaš savjet, ali neće propustiti priliku da vas oponaša“

Iako djevojčica i 2/3 dječaka procjenjuju da je Zakon o zabrani prodaje duhana i alkoholnih pića osobama mlađim od 18 godina djelotvoran, praksa je pokazala da ga se zbog pomanjkanja kontrole još uvijek svakodnevno krši, pa kao takav sam po sebi nije mjerilo za sigurno odrastanje djece.

Upitani za opravdanost razloga zašto ljudi piju, puše ili uzimaju drogu i dječaci, a osobito djevojčice u natpolovičnoj većini pokazuju vrlo visok prag tolerancije („u redu je“) prema brojnim razlozima: „opustiti se i biti manje napet“, „dobro se osjećati“, „duboko nešto proživjeti i imati bolji uvid u stvari“, „dobro se zabaviti“, „uklopiti se u društvo“, „riješiti se dosade“, „osloboditi se ljutnje i razočarenja“, te osobito „biti kreativniji“, „postići bolje rezultate u športu“ i „dobro se naspavati“ što govori da je već sada, preventivno i kontinuirano, potrebno posvetiti puno pozornosti ovoj problematici kako bi djeca razbila predrasude da je droga pozitivan stimulans koji život čini lakšim.

Iako nisu probali drogu, niti su s njom došli u kontakt, alarmantan je podatak da se 25% djevojčica i 8 % dječaka kreću se u društvu vršnjaka koji puše marihuanu.

Na pitanje „Što bi učinio da znaš da netko od tvojih prijatelja uzima drogu?“ najveći broj anketiranih učenika „razgovarao bi s njim i pokušao mu pomoći“ ili bi „rekli prijateljima i zajedno bismo mu pokušali pomoći“, ali to je pogrješan stav jer vršnjaci ne mogu biti terapeuti već se i sami izlažu riziku da budu uključeni u krug ovisnika. Ohrabruje podatak da bi 42% djevojčica i dječaka odlučilo „obavijestiti njegove roditelje“ što svakako treba pozdraviti jer najčešće roditelj (pre)kasno saznaje.

Iako 75% djevojčica i 50% dječaka smatra samog ovisnika odgovornim za ovisnost, 1/3 djevojčica odgovornost pripisuje i njegovim roditeljima. Premda misle da su njihovi roditelji dovoljno upoznati o štetnosti droga, svakom djetetu nisu poznati stavovi njegovih roditelja što ostavlja dojam da se u pojedinim obiteljima ova problematika prešućuje ili mariginalizira.

Zabrinjava podatak da trećina djevojčica i dječaka ima iskrivljenu sliku o sebi čime su izloženi visokom faktoru rizika na traženje psihološke potpore u sredstvima ovisnosti. Zbog toga je nužno poraditi na podizanju samopoštovanja djece kao i poruke da se do uspjeha dolazi trudom i odricanjem jer su , najvjerojatnije, mediji kroz reklame nametnuli djeci sliku svijeta o „uspjehu bez truda“.

Primjetno je da u obiteljskom odgoju kod djevojčica izostaje povjerenje u figuru oca (92%) jer bi 1/3 djevojčica radije svoje najozbiljnije probleme uz majku povjerila sestri ili bratu, ali dječaka nema potpuno povjerenje u majku, a 1/3 u oca pa ne čudi procjena djece u odgovoru na pitanje „Koliko te kao cjelovitu osobu poznaju tvoji roditelji da bi na vrijeme primijetili da si „skrenuo s puta“?“ koja kod djevojčica iznosi 58, a kod dječaka 50%. Nužno je izgrađivati putove povjerenja između djece i oba roditelja, jer u slučaju „da im se droga dogodi“ trećina roditelja ne bi pravilno postupila, a to je da bi ostali prisebni i definitivno odlučni u traženju pomoći u rješavanju problema, nego bi neodgovarajuće reagirali, a to je da bi „napravili urnebes“, ili bi se sve završilo „na pokušaju uvjeravanja „ što u pravilu problem samo usložnjuje.

Važno je imati na umu da se i u našim prostorima rizik o ovisnosti značajno proširuje; osobito na

kockanje i klađenje, igre na sreću, te ovisnost o televiziji i računalu – internetu, a nekim slučajevima i o hrani što djeci nije dovoljno poznato.

Korištena literatura tijekom istraživanja i reference u kojima su rezultati objavljeni:

Korištena literatura:

*Eda Vujević; Droga opća opasnost, II. izmijenjeno i dopunjeno izdanje,LUKANA, Split, 1998.

*Obiteljski zakon, NN, 116 od 22. srpnja 2003.

* Lasta Unković i dr.sc. Marijana Majdak; Zlouporaba opojnih droga među adolescentima na području grada Splita, Napredak 1/2010., Hrvatski pedagoško-književni zbor, Zagreb, 2010.

Rezultati su objavljeni samo na roditeljskom sastanku učenika